

Stíhací letecká divize v boji s operačním výsadkem

Major Otakar Vlach

Po druhé světové válce podstatně vzrostly možnosti použití i význam vzdušných výsadků. Rozšířené použití vzdušných výsadků vůbec a operačních výsadků pak zvláště je umožněno především těmito okolnostmi:

- zlepšily se takticko-technické vlastnosti dopravních výsadkových letounů, zvýšily se jejich počty, únosnost, rychlost i dolet;

- vedle dopravních výsadkových letounů se objevily nové vzdušné přepravní prostředky — vrtulníky, které nevyžadují speciálně upravených ploch pro vzlet a přistání (letišť);

- soudobými vzdušnými přepravními prostředky je možno přepravovat a tedy i jako vzdušných výsadků použít nejen speciálně vycvičené a připravené výsadkové vojsko, nýbrž i svazky, útvary a jednotky téměř všech druhů vojsk;

- v průběhu druhé světové války i v období po ní byly v použití operačních výsadků získány cenné zkušenosti;

- pojetí soudobých operací pozemních vojsk, zejména z hlediska využití účinků jaderných zbraní, udržení vysokého tempa a rychlého dosažení cílů operace si na jedné straně přímo vynucují rozšířené použití výsadků, na druhé straně pak operační výsadky mohou rozhodnou měrou ovlivnit průběh operací, zvláště jsou-li vysazeny na rozhodujících směrech a s překvapením.

V západních armádách jsou vzdušné výsadky považovány za velmi výhodný útočný prostředek, pomocí něhož je možno rychlým způsobem ovlivnit celkový průběh boje a operace a dosáhnout výsledků taktického nebo strategického významu. Při vedení nenadálých a rozhodných úderů výsadky do týlu protivníka se počítá mimo jiné s dosažením vysokého morálního účinku. Z tohoto hlediska je ve všech větších kapitalistických armádách budováno výsadkové vojsko i dopravní výsadkové letectvo a připravovány ostatní druhy pozemních vojsk.

V článku autor vychází ze zásad použití nepřátelských vzdušných výsadků a provádění vzdušných výsadkových operací a rozebírá možnosti a způsoby použití sil v boji s operačním výsadkem ve výchozím prostoru, při přepravě vzduchem a při vysazení.

Souběžně s rozšířenými možnostmi použití výsadků je třeba zpracovávat otázky boje proti nim. Zmaření vzdušné výsadkové operace ještě před jejím provedením, včasné zničení výsadku ve vzduchu nebo v prostoru vysazení mohou ve značné míře ovlivnit uskutečnění celkového zámyslu nepřitele.

Jednu z rozhodujících úloh v boji se vzdušnými výsadky, zvláště při jejich ničení ve vzduchu, sehraje stíhací letectvo. Je proto cílem tohoto příspěvku rozpracovat dosud neplně jasné otázky bojového použití stíhací letecké divize proti operačnímu výsadku a její podíl na jeho zničení.

Vzdušná výsadková operace je velmi složitým druhem operace a klade vysoké nároky na vlastní provedení i zabezpečení všeho druhu. Charakteristickým rysem, ovlivňujícím použití vzdušných operačních výsadků, je především způsob přepravy výsadku vzduchem. Před dopravním výsadkovým letectvem stojí úkol v co nejkratším čase zabezpečit přepravu a vysazení hlavních sil operačního výsadku. To si vyžaduje hromadného použití velkého množství pomalých a vůči prostředkům PVO vysoce zranitelných dopravních výsadkových letounů. Výsadkovou operaci lze proto uskutečnit jen v podmínkách vybojované nadvlády ve vzduchu a při dokonalém leteckém zabezpečení.

Pro zabezpečení operačního výsadku v síle jedné výsadkové divize lze ze strany nepřitele předpokládat zasazení asi těchto sil:

700—800 dopravních výsadkových letounů;

do 300—400 bombardovacích letounů;

do 400—600 stíhacích bombardovacích letounů;

600—700 i více stíhacích letounů taktických leteckých armád;

200—300 i více stíhacích letounů PVO na válčišti.

Úsilí jednotlivých druhů letectva bude soustředěno na vybojování a udržení potřebné nadvlády ve vzduchu, ochranu výsadku ve všech obdobích výsadkové operace a bude ovlivněno množstvím prostředků hromadného ničení. Kromě letectva se zúčastní zabezpečení výsadkové operace další prostředky vzdušného napadení (rakety) i prostředky PVO.

Již z uvedených sil protivníka vyplývá, že stíhací letecká divize není schopna vést boj s operačním výsadkem samostatně, ale zúčastňuje se jej v rámci letecké armády a v součinnosti se sousedními stíhacími leteckými divizemi, jinými druhy letectva, prostředky PVO, bezpilotními prostředky vzdušného napadení a po vysazení i v součinnosti s pozemními vojsky.

Stíhací letecká divize může při boji s operačním výsadkem plnit následující úkoly:

- vzdušný průzkum;
- ničení výsadkových vojsk a dopravních výsadkových letounů ve vzduchu, popřípadě i na zemi ve výchozím prostoru nebo v prostoru vysazení;
- zabezpečení jiných druhů letectva, působících proti výsadbě (doprovodem, umlčením a ničením letectva a dalších prostředků PVO nepřítele, blokováním prostoru bojové činnosti jiných druhů letectva atd.);
- blokování prostoru vysazení ze vzduchu s cílem zabránit letecké podpoře vysazených vojsk, znemožnit zásobování výsadku ze vzduchu, popřípadě jeho odsunu vzdušnou cestou.

Účast stíhací letecké divize při plnění uvedených úkolů bude závislá především:

- na všeobecné vzdušné i pozemní situaci, zejména pak na množství a druhu prostředků hromadného ničení, které budou použity nepřítelem v rámci výsadkové operace;
- na charakteru výsadkové operace, tj. síle operačního výsadku, vzdálenosti výchozího prostoru od linie fronty, hloubce vysazení, trvání výsadkové operace, leteckém zabezpečení, organizaci PVO nepřítele, opatřeních k utajení atd.;
- na vlastních silách a prostředcích, zejména množství a druzích prostředků hromadného ničení, vyčleněných pro boj s operačním výsadkem;

● na umístění stíhací letecké divize v operační sestavě letecké armády a s tím souvisejícím doletu i možnostech zásahu stíhacích letounů;

● na typech a stavu stíhacích letounů, připravenosti osádek a zabezpečení všech druhů.

Stíhací letecká divize může zahájit boj s operačním výsadkem od okamžiku jeho zjištění a vést jej až do dosažení konečného cíle, tj. zmaření výsadkové operace a úplného ničení výsadku.

Boj s operačním výsadkem se zpravidla dělí na tři základní období, která odpovídají zhruba obdobím výsadkové operace nepřítele.

Tato období zahrnují:

- boj s operačním výsadkem ve výchozím prostoru (před vzletem výsadku);
- ničení výsadku při přepravě vzduchem a při vysazování;
- likvidaci výsadku v prostoru vysazení.

Každé z uvedených období má své charakteristické rysy, při čemž stíhací letecká divize obdrží konkrétní úkoly ze štábu letecké armády (viz přílohu 1).

1. **Boj s operačním výsadkem ve výchozím prostoru** (před vzletem) zahrnuje celé přípravné období výsadkové operace, tj. soustřeďování výsadkových vojsk a dopravního výsadkového letectva, opatření k zabezpečení výsadkové operace jako vzdušný průzkum, boj o nadvládu ve vzduchu atd., z druhého období výsadkové operace pak nasednutí a naložení vzdušného výsadku do letadel.

V tomto období boje s operačním výsadkem může plnit stíhací letecká divize tyto úkoly:

a) **Vzdušný průzkum** je vedle agenturního průzkumu nejčastějším a nejspolehlivějším zdrojem zpráv. Úkolem vzdušného průzkumu je především odhalit příznaky k výsadkové operaci a získat co nejpodrobnější a nejuplněnější zprávy jako první předpoklad pro zahájení aktivní bojové činnosti proti operačnímu výsadku ve výchozím prostoru.

Stíhací letecká divize plní při vedení vzdušného průzkumu zpravidla dílčí úkoly. Jaké konkrétní úkoly průzkumu obdrží, to záleží především na takticko-technických vlastnostech letounů, průzkumové výbroji, doletu a celkové vzdálenosti letištního uzlu

stíhací letecké divize od výchozího prostoru nepřátelského operačního výsadku.

Minimální vzdálenost výchozího prostoru je okolo 300 km, střední vzdálenost letištního uzlu stíhací letecké divize prvního sledu asi 50 až 70 km od linie fronty. Minimální požadovaný dolet stíhacích letounů je tedy asi 450 km (počítaje v to potřebu pro manévr v prostoru cílů).

Postačuje-li dolet stíhacích letounů, může stíhací letecká divize plnit některé úkoly vzdušného průzkumu ve výchozím prostoru s cílem vyhledávat a sledovat jednotky a útvary výsadkového vojska, odletová letiště, zejména pokud jde o typy a množství dopravních výsadkových letounů na nich a prostředky PVO, určené k ochraně výsadku.

Mimo získávání zpráv týkajících se bezprostředně operačního výsadku může stíhací letecká divize vést průzkum dalších letišť, která mohou být obsazována nově přisunovanými jednotkami a útvary letectva k vybojování potřebné nadvlády ve vzduchu, zjišťovat odpalovací základny raket a dalších prostředků vzdušného napadení, prostředky PVO, místa velení a navedení nepřátelského letectva, popřípadě další cíle.

Za předpokladu, že u stíhací letecké divize bude pro úkoly vzdušného průzkumu použita jedna letka, je možno počítat s následujícími jejími možnostmi za jeden den:

- průzkum 10 až 15 letišť nebo sledování 5–8 letišť;
- průzkum 5 až 8 vyčkávacích prostorů a prostorů soustředění výsadkových jednotek nebo sledování 3–4 prostorů;
- průzkum dalších 5 až 8 objektů (odpalovacích základen, palebných postavení, zjišťovacích a naváděcích radiolokátorů atd.).

V naléhavých případech podle konkrétní situace a podmínek mohou být pro úkoly vzdušného průzkumu vyčleněny ze sestavy stíhací letecké divize i větší síly než jedna letka.

b) Vedení boje s operačním výsadkem
v přípravném období výsadkové operace má za cíl nedovolit nepříteli, aby úspěšně zakončil přípravy k operaci a zmařil její provedení.

Tohoto cíle je možno dosáhnout především rozhodným zničením výsadkového vojska a dopravního výsadkového letectva ve výchozím prostoru a je-li to možné, ještě před jeho zaujetím. Splnění tohoto úkolu si vyžádá značných sil letectva i raketových prostředků, přičemž bude zvláště záležet na množství a druzích zbraní hromadného ni-

čení, které budou k dispozici. Je třeba brát v úvahu složitost tohoto úkolu v plném rozsahu především proto, že nepřítel se bude snažit všemi silami a prostředky zabránit zničení výsadku. K tomu učiní potřebná opatření jak v utajení, maskování a klamání, tak i k vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu. Úsilí PVO nepřítele bude položeno na ochranu výchozího prostoru a přístupy k němu.

Podle konkrétních podmínek, zejména síly a složení operačního výsadku, může být k zmaření výsadkové operace provedena samostatná vzdušná protivýsadková operace.

Stíhací letecká divize se může podílet na boji s operačním výsadkem v přípravném období výsadkové operace plněním těchto úkolů:

- pokračování v plnění úkolů PVO;
- zabezpečení bojové činnosti jiných druhů letectva;
- ničení důležitých cílů na zemi.

V přípravném období výsadkové operace nutno počítat se zvýšenou činností nepřátelských prostředků vzdušného napadení s cílem získat potřebnou nadvládu ve vzduchu a udržet ji. Úderům nepřátelských prostředků vzdušného napadení budou proto vystavena především letiště, odpalovací základny raket a prostředky PVO. Prvořadým a trvalým úkolem stíhací letecké divize tedy bude odrazit všechny úderů nepřítel, směřující k vyřazení hlavní úderné síly pro boj s výsadky a rozrušení systému PVO.

Způsob zabezpečení bojové činnosti jiných druhů letectva (zvláště bombardovacího) je závislý na konkrétní vzdušné situaci, při čemž má zvláštní význam zabezpečení nosičů jaderných zbraní. Kromě přímého doprovodu může stíhací letecká divize provádět blokování prostoru bojové činnosti (výchozího prostoru výsadkové operace), jehož rozloha pro výsadkovou divizi je asi 5000 km².

K ničení cílů na zemi se používá stíhacích letounů jen v nutném případě, tj. je-li nedostatek bombardovacích a stíhacích bombardovacích letounů, popřípadě raketových prostředků. Stíhací letecká divize se může zúčastnit ničení letectva nepřítele na letištích, provádět blokování a krátkodobé zaminování letišť, vyhledávat a ničit odpalovací základny řízených i neřízených raket, ničit a umlčovat prostředky PVO, jako radiolokátory, rušící a radionavigační základny, místa velení a navedení atd. Při ničení cílů na zemi se značně sníží dolet stíhacích letounů (místo přídavných nádrží se zavěšují prostředky ničení), který zpra-

vidla nebude stačit k tomu, aby stíhací letecká divize působila do výchozího prostoru výsadku.

Bojová činnost proti pozemním cílům bude vedena převážně na přístupech k výsadkovému prostoru s cílem umožnit činnost jiným druhům letectva.

Frontová stíhací letecká divize, která je začleněna do systému PVO (má přiděleno pásmo bojové činnosti, v němž odpovídá za ochranu pozemních vojsk a důležitých objektů před vzdušným průzkumem a údery ze vzduchu), může z denního úsilí 8—10 plukovních vzletů vyčlenit pro boj s operačním výsadkem v přípravném období výsadkové operace do 4 plukovních vzletů. Toto úsilí nelze však brát jako normu, protože bude závislé na okamžité vzdušné situaci.

Uvedeným úsilím bude možno splnit jeden z těchto úkolů:

- zabezpečit přímým doprovodem 2—3 plukovní vzlety bombardovacího letectva;
- provést úder na 3 až 5 letišť nepřítel a zničit na nich do 30 % letounů;
- při blokování prostoru bojové činnosti jiných druhů letectva přehradit 2 až 3 směry o šířce 30 až 50 km na dobu 10 až 15 minut;
- zaminovat na dobu 2 hodin 5—8 letišť;
- krátkodobě blokovat 10—15 letišť;
- umlčet do 15 baterií PLD nebo do 10 baterií řízených střel „zem-vzduch“ typu NIKE;
- vyřadit z činnosti do 25 radiolokátorů;
- vyřadit z činnosti 2—4 místa velení a navedení letectva.

Celkové úsilí stíhací letecké divize v rámci boje s operačním výsadkem bude kromě jiného závislé na trvání přípravného období výsadkové operace. Počítá-li se pro přípravu a organizaci výsadkové operace v síle divize s dobou 2 až 7 dnů, může se stíhací letecká divize podílet na boji s výsadkem před jeho vzletem úsilím 8 až 20 plukovních vzletů.

c) **Druhé období výsadkové operace** začíná nakládáním materiálu a nasednutím výsadku do dopravních výsadkových letounů. Tento okamžik, kdy dochází k soustředění výsadkových jednotek i letounů na odletových letištích, je nejvhodnější pro zničení výsadku na zemi.

Zjistit a vystihnout pravděpodobnou dobu vzletu letounů a soustředěně udeřit na letiště dopravního výsadkového letectva v okamžiku těsně před vzletem zabezpečuje

nejlépe zničení výsadku a tím zmaření výsadkové operace. Takovýto úder bude vyžadovat hromadného použití letectva a raket s jadernými zbraněmi a to nejen k zničení výsadku, ale i k překonání nepřátelské PVO.

V rámci soustředěného úderu těsně před vzletem výsadku nutno počítat s maximálním úsilím stíhací letecké divize, při čemž konkrétní úsilí bude dáno metodikou provedení celé akce. V zásadě bude úsilí stíhací letecké divize soustředěno na překonání PVO nepřítel a zabezpečení bojové činnosti hlavních sil úderního letectva.

2. Ničení výsadku při přepravě vzduchem a při vysazování

Nebylo-li z jakýchkoli důvodů dosaženo zničení operačního výsadku na zemi, pokračuje boj s ním při přepravě vzduchem a při vysazování, přičemž může stíhací letecká divize plnit tyto úkoly:

- vzdušný průzkum;
- ničení dopravních výsadkových letounů ve vzduchu na trati letu;
- ničení dopravních výsadkových letounů při shozu výsadku a při přistávání letounů;
- boj s letectvem nepřítel, které je určeno k zabezpečení výsadku.

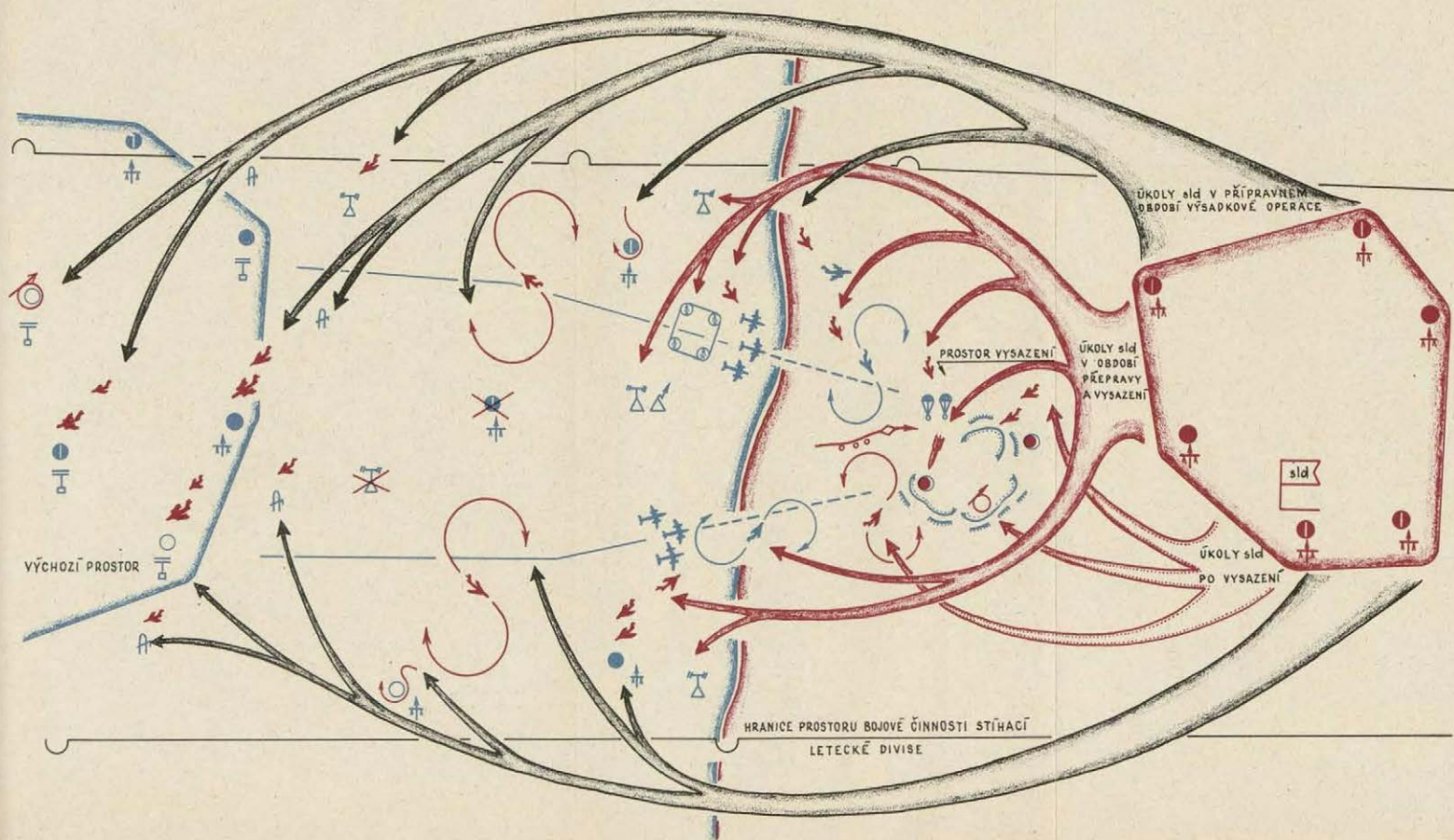
a) **Vzdušný průzkum:** Bez ohledu na to, zda byly zjištěny příznaky k provedení výsadkové operace či nikoli, je třeba soustavně střežit vzdušný prostor na dalekých přístupech s cílem zabránit využití prvku překvapení ze strany nepřítel. Důležitost tohoto úkolu vystupuje do popředí zejména proto, že otázka utajení výsadkové operace sehraje rozhodující úlohu.

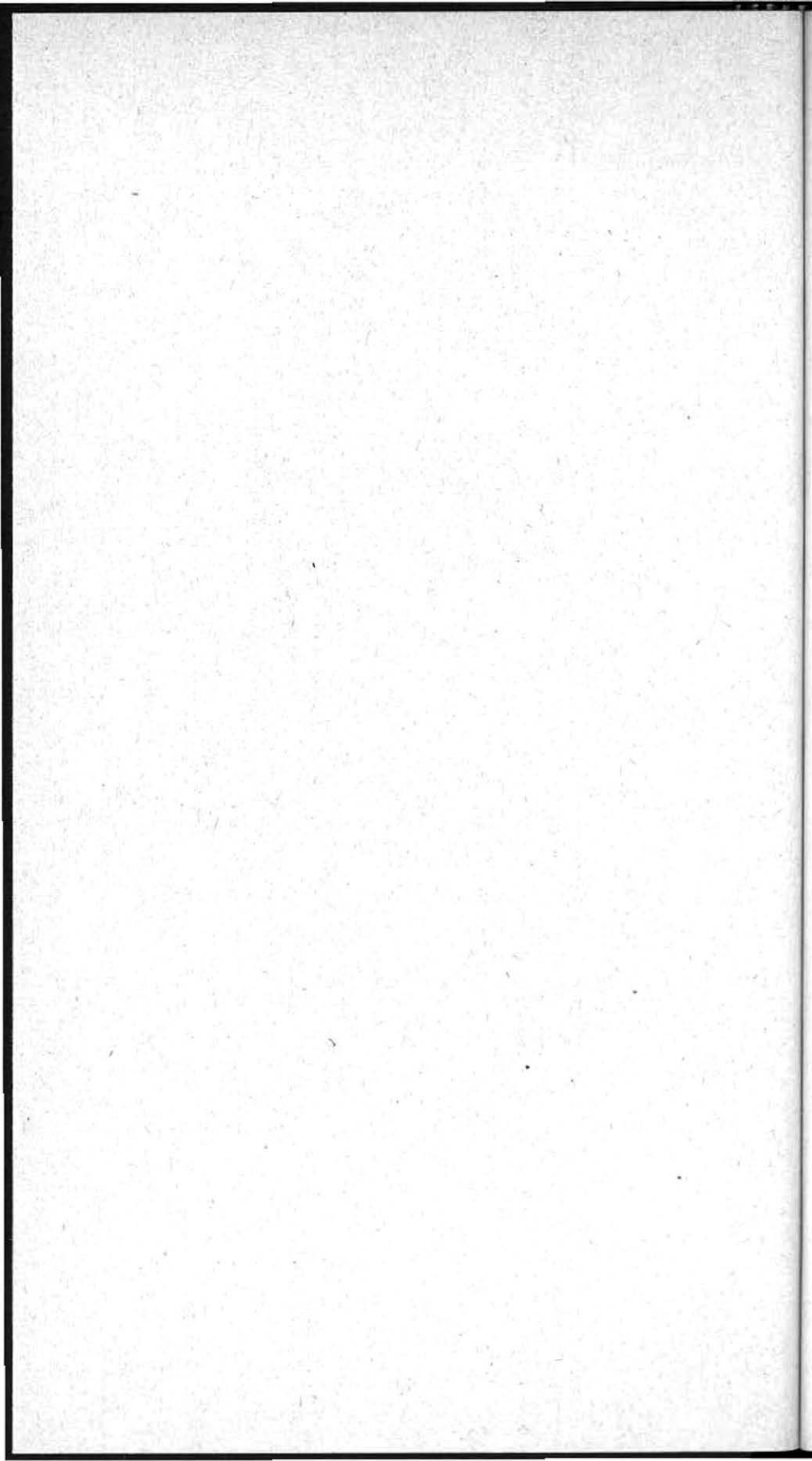
Střežení vzdušného prostoru se provádí na pravděpodobných směrech v celém pásmu bojové činnosti stíhací letecké divize a v takové hloubce nad nepřátelským územím, aby bylo zabezpečeno včasné varování a zásah proti operačnímu výsadku ve vzduchu. Pozemními radiolokačními prostředky nebude možno včas zjistit skupiny dopravních výsadkových letounů vzhledem k pravděpodobně malé výšce letu letounů, využití příčných terénních překážek (horských masivů) i protiradiolokačních opatření. Jedinými prostředky k zjištění dopravních výsadkových letounů na trati letu bude radiotechnický průzkum, vedený palubními radiolokátory ve speciálních letounech a optický průzkum vzdušného prostoru z letounů vysílaných nad území nepřítel.

K tomu, aby mohla být včas provedena opatření k soustředěnému a organizovanému zásahu všech sil proti operačnímu vý-

SCHĚMA

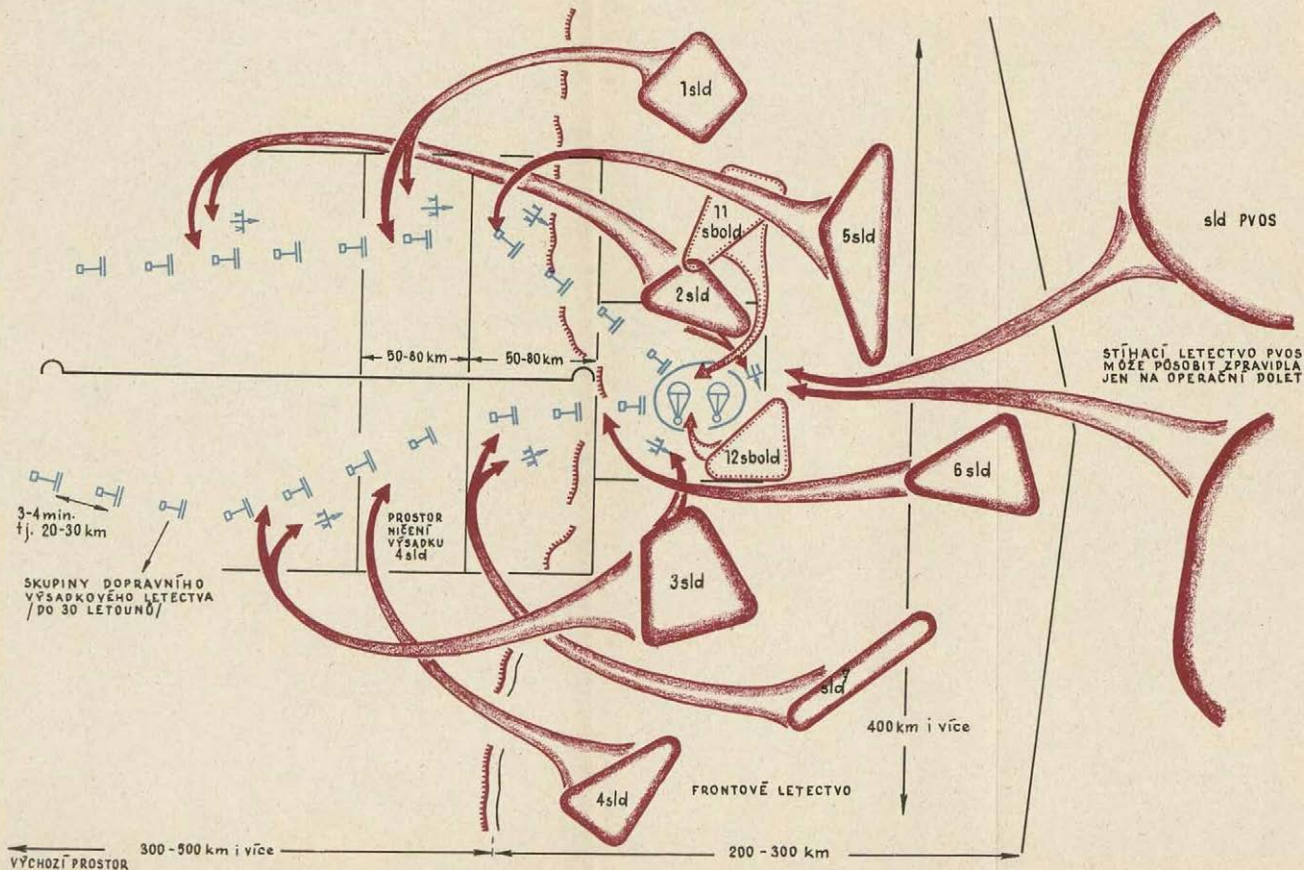
ÚKOLŮ STÍHAČÍ LETECKÉ DIVISE PŘI BOJI S OPERAČNÍM VÝSADKEM

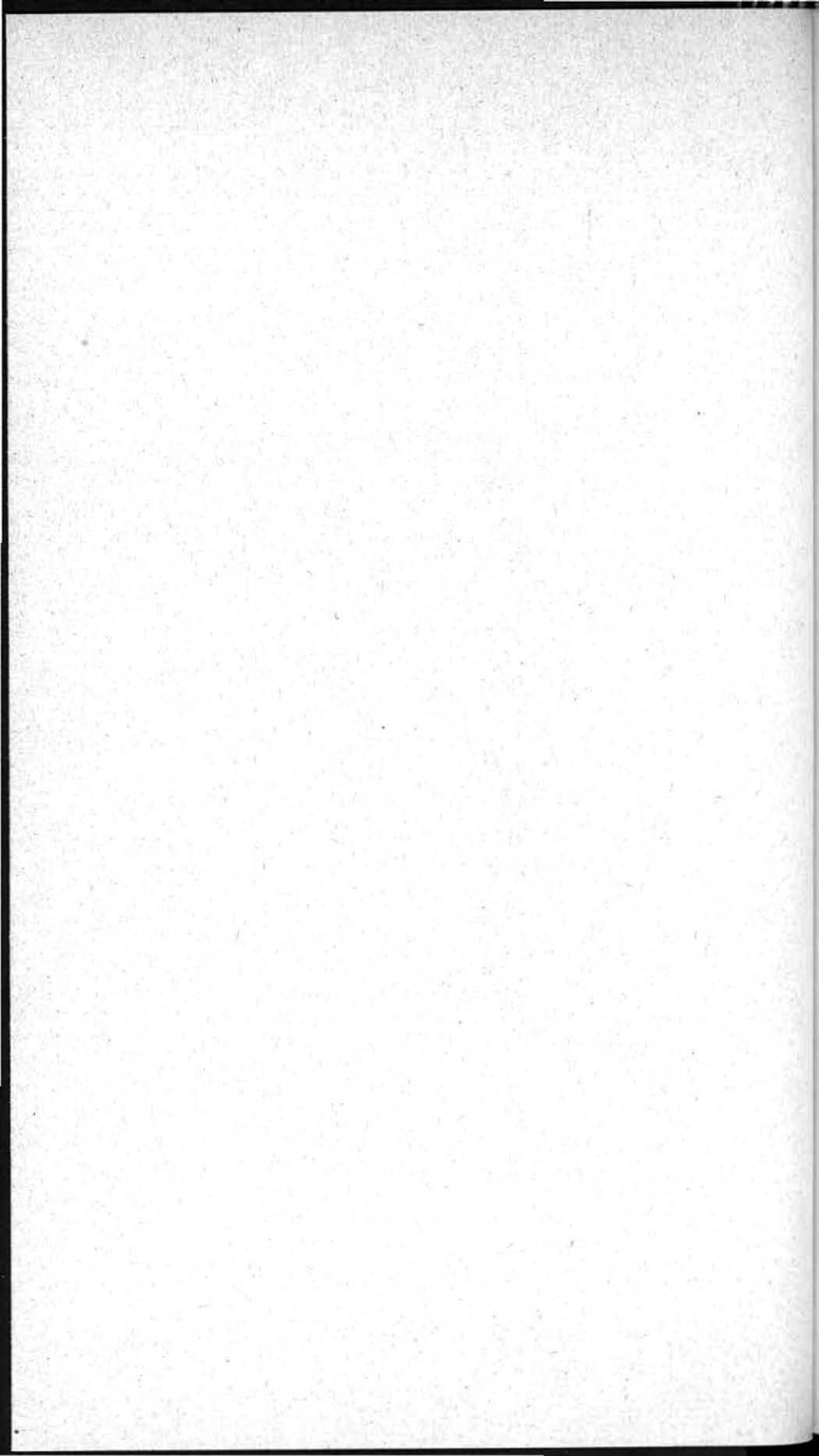

SCHEMA ORGANIZACE BOJE S OPERAČNÍM VÝSADEKEM VE VZDUCHU

/ MOŽNÁ VARIANTA /

sadku (z hlediska upřesnění úkolů podle předem připraveného plánu boje) ve vzduchu je potřeba asi 15 až 20 minut. První skupiny dopravních výsadkových letounů musí být zjištěny v minimální vzdálenosti 100 až 150 km od linie fronty.

Optický průzkum vzdušného prostoru budou zpravidla provádět stíhací letouny (rychlost, manévruschopnost) zpravidla spojený s dalšími úkoly jako bojová činnost formou lovu a průzkum pozemních cílů, zvláště ZHN. Stíhací letecká divize může ve svém pásmu bojové činnosti, za předpokladu použití průzkumné letky, zabezpečit trvalé střežení vzdušného prostoru po dobu 4 až 6 hodin během 24 hodin.

V období, kdy již byl výsadek ve vzduchu zjištěn, vede stíhací letecká divize průzkum vzdušných cílů s cílem zjistit počet skupin dopravních výsadkových a zabezpečujících (stíhacích) letounů, počty letounů ve skupinách, sestavy, výšku, rychlost, trať letu a další prvky potřebné k řízení bojové činnosti vlastního letectva proti výsadku.

b) Ničení dopravních výsadkových letounů ve vzduchu na trati letu je velmi náročné především na organizaci boje. Vyžaduje velkého soustředění sil několika divizí a jejich vzájemnou koordinaci činnosti, které lze dosáhnout jen předem připravenými plány boje jak na stupni letecké armády, tak i na stupni leteckých divizí. Plán boje s operačním výsadkem ve vzduchu může být zpracován v několika variantách s důrazem na možné směry tak, aby jej bylo možno podle konkrétní situace co nejrychleji upravit.

Leteckým divizím a prostředkům PVO se stanoví prostory ničení, v nichž působí samostatně proti dopravním výsadkovým letounům i zabezpečujícímu (stíhacímu) letectvu nepřítele. (Schéma boje s operačním výsadkem ve vzduchu je uvedeno v příloze 2.)

Při boji s operačním výsadkem ve vzduchu nutno předpokládat zasazení všech sil a prostředků, majících možnost zásahu a že tedy i stíhací letecká divize bude působit maximálním úsilím. Hloubka prostoru ničení dopravních výsadkových letounů určeno jedné stíhací letecké divizi je zpravidla asi 50 až 80 km. Za předpokladu výsadkové operace v síle vzdušné výsadkové divize a při letu dopravních výsadkových letounů po dvou tratích bude průlet všech skupin dopravního výsadkového letectva prostorem ničení stíhací letecké divize trvat asi 1–1,30 hodin. Za tuto dobu může stíhací letecká divize provést 3–5 plukovních

vzletů. Za předpokladu, že na zničení jednoho dopravního výsadkového letounu bude potřeba 2 až 2,5 stíhacího letounu, počítali se v to i činnost proti zabezpečujícím stíhacím letounům nepřítele, je schopna uvedeným úsilím jedna stíhací letecká divize zničit do 50 až 80 dopravních výsadkových letounů.

Základním způsobem bojové činnosti stíhací letecké divize ve stanoveném prostoru ničení bude samostatná aktivní činnost jedné nebo více letek na základě vlastního pozorování. Navádění na jednotlivé cíle (skupiny) ze země zpravidla prováděno nebude.

c) Ničení dopravních výsadkových letounů při shozu výsadku a při přistávání letounů navazuje na ničení výsadku na trati letu. Úspěch v ničení dopravních výsadkových letounů v této době bude záviset na výsledcích předcházející bojové činnosti, zejména proti stíhacímu letectvu protivníka, jehož značné síly budou soustředěny právě do prostoru vysazení s cílem blokovat jej a nedovolit proniknutí vlastního letectva. Shoz výsadku i přistávání dopravních výsadkových letounů vyžaduje, aby dopravní výsadkové letouny dodržely předem stanovené prvky letu (výšku, rychlost). Jejich omezené možnosti manévru ještě znásobují jejich zranitelnost ve vzduchu. Do prostoru vysazení bude zpravidla soustředěno úsilí několika leteckých divizí, přičemž úkolem stíhací letecké divize může být

- boj se stíhacím letectvem nepřítele, určeným k blokování prostoru vysazení a přímé ochraně dopravních výsadkových letounů;

- ničení dopravních výsadkových letounů ve vzduchu při shozu výsadku a při přistávání.

3. Likvidace výsadku v prostoru vysazení jako poslední období boje s operačním výsadkem se zahajuje ihned po vysazení na doskokových plochách, letištích a přistávacích plochách; má za cíl zničit výsadek dříve, než bude schopen soustředit se a zahájit organizovanou bojovou činnost.

Na rozdíl od boje s operačním výsadkem před vzletem a při přepravě vzduchem, kterého se zúčastní převážně letectvo, raketové prostředky, popřípadě prostředky PVO, zúčastňují se likvidace výsadku v prostoru vysazení navíc všechny druhy pozemních vojsk, které je možno k plnění tohoto úkolu zasadit. Letectvo však i v tomto období plní zvlášť důležité úkoly, v jejichž rámci může stíhací letecká divize

- vést vzdušný průzkum;

- zúčastnit se boje o nadvládu ve vzduchu v prostoru vysazení a blokovat prostor vysazení (prostor bojové činnosti výsadku);

- chránit a podporovat pozemní vojska zasazená do boje s výsadkem.

a) **Vzdušný průzkum** bude soustředěn na přesné určení doskokových a přistávacích ploch, prostorů soustředění výsadkových jednotek i na jejich situaci po zahájení bojové činnosti. V období, kdy prostor vysazení bude ze vzduchu chráněn silnou stíhací ochranou nepřítele, budou stíhací letouny nejspolehlivějším prostředkem vzdušného průzkumu, vzhledem k možnosti proniknout do zájmových prostorů. Požadavek co nejrychlejšího ničení výsadku si vyžadá, aby průzkumné letouny stíhací letecké divize plnily i úkoly navedení na zjištěné cíle. Zvláště přesné údaje z prostoru vysazení bude třeba získat pro raketové prostředky.

b) **Boj o nadvládu ve vzduchu** přesto, že je veden v průběhu celé výsadkové operace s maximálním úsilím, nabývá v období po shozu výsadku zvláště rozhodného charakteru. Podařilo-li se nepříteli dopravit výsadek do prostoru vysazení, znamená to, že měl vytvořeny z hlediska vzdušné situace příznivé podmínky a že vlastním silám se nepodařilo splnit dříve zadané úkoly v boji s operačním výsadkem.

Úsilí stíhací letecké divize může být v rámci boje o nadvládu ze vzduchu soustředěno na boj s letectvem nepřítele v prostoru vysazení k získání taktické nadvlády, kterou je třeba v nejkratším čase rozšířit o nadvládu operační.

Cílem získané vzdušné nadvlády v prostoru vysazení je na jedné straně zbavit nepřítele možnosti účinné podpory výsadku ze vzduchu a jeho zásobování vzdušnou cestou, na druhé straně pak vytvoření podmínek k nejrychlejší likvidaci výsadku vlastním letectvem i pozemními vojsky. Při boji o nadvládu ve vzduchu bude stíhací letecká divize působit v součinnosti s ostatními svazky a útvary letectva i prostředky PVO.

Po získání potřebné nadvlády ve vzduchu se těžiště bojové činnosti soustředí na blokování prostoru bojové činnosti výsadku. K zablokování prostoru bojové činnosti operačního výsadku, jehož rozloha při použití vzdušné výsadkové divize je asi 15×20 km, bude třeba přehradit 3–5 náletových směrů ve vzdálenosti nejméně 50 km od prostoru vysazení. Proti rychlým a nízkoleticím cílům se organizuje zpravidla na pravděpodobných náletových směrech trvalé přehrazování, proti dopravním výsadkovým

letounům a cílům na velkých výškách je možno zasahovat ze střehu na letištích. Při soustředění denního úsilí stíhací letecké divize k blokování prostoru bojové činnosti výsadku může stíhací letecká divize přehrazovat nepřetržitě silami dvou rojů až jedné letky ve dvou prostorech po dobu 6 až 8 hodin.

c) **Ochrana a podpora pozemních vojsk** je důležitým předpokladem k zničení výsadku. Cílem ochrany vojsk zasazených proti výsadku (protivýsadkové zálohy) je zabezpečit jejich přesun, rozvinutí a zasažení, což vyžaduje především zabránit prostředkům vzdušného napadení nepřítele v úderech proti nim. K tomuto úkolu se vyčleňují zvláštní síly stíhacího letectva.

Podporu pozemních vojsk bude provádět zpravidla stíhací bombardovací a bombardovací letectvo. Stíhací letecká divize se může úkolu letecké podpory zúčastnit jen ve výjimečných případech, zvláště pak při nedostatku uvedených druhů letectva nebo při silné činnosti stíhacího letectva nepřítele v prostoru vysazení. Jinak bude hlavním úkolem stíhací letecké divize zabezpečit bojovou činnost jiných druhů letectva.

Úspěšný boj s operačními výsadky vyžaduje úzkou součinnost letectva s pozemními vojsky. Na stupni vševojsková armáda — letecká armáda jsou všechny otázky společného boje s operačním výsadkem nepřítele řešeny ve štábu vševojskové armády na základě směrnic vydaných štábem frontu. Za letectvo se organizace součinnosti u vševojskové armády zúčastňuje náčelník letecké operační skupiny (byla-li k dané armádě LOS vyslána) nebo představitel LA, velitel nebo jiný odpovědný funkcionář štábu) stíhací letecké divize, která působí v pásmu vševojskové armády a v některých případech i zástupci dalších svazků letectva, u kterých se předpokládá, že budou působit proti výsadku v úzké součinnosti s prostředky vševojskové armády.

Hlavními otázkami, které musí být vyřešeny v rámci společného boje proti operačnímu výsadku, jsou:

a) **Vzájemné informace o možnostech zásahu** proti výsadku do výchozího prostoru výsadkových vojsk, při přepravě výsadku vzduchem, v průběhu vysazování a po vysazení. Zásah prostředky vševojskové armády do výchozího prostoru operačního výsadku (raketovými prostředky armády) bude zpravidla stanoven velitelem frontu podle jednotného plánu boje s výsadky. Zvláště důležité je ujasnit otázku použití

prostředků PVO, především protiletadlového dělostřelectva, které má vzhledem k vlastnostem dopravního výsadkového letectva dobré předpoklady vést s ním účinný boj. Po rozboru možných tratí letu dopravního výsadkového letectva i prostorů vysazení výsadků je nutno uvážit možný manévr prostředky protiletadlového dělostřelectva a stanovit zásady společné činnosti PLD a stíhacího letectva.

b) Síla a rozmístění protivýsadkových záloh a způsob jejich ochrany a podpory letectvem. Nepřehlednost situace, která může nastat po vysazení výsadku, vyžaduje, aby byly letectvu včas známy předpokládávané osy přesunu vojsk zasazovaných proti výsadku, čáry jejich rozvinování a zasazení. Rovněž je nutno stanovit prostory a směry, kam bude třeba položit těžiště činnosti letectva při ničení výsadku po jeho vysazení.

c) Stanovení prostorů a ploch, které je

nutno a možno předem připravit proti vysazení výsadků vybudováním umělých překážek.

d) Způsoby vzájemného předávání zpráv o situaci nepřátelského výsadku, o situaci letectva a vojsk armády a způsoby předávání požadavků na zásahy letectvem. Složitost boje s operačními výsadky a předpoklady k vývoji nepřehledných situací si vyžaduje, aby zvlášť pečlivě byly určeny potřebné signály, kódy, smluvená znamení a další údaje potřebné pro zabezpečení součinnosti v průběhu vedení boje.

Od okamžiku zahájení boje s operačním výsadkem je žádoucí, aby ve štábu vševojskové armády (není-li pro ni vyčleněna LOS) byl nepřetržitě představitel LA nebo alespoň styčný orgán stíhací letecké divize působící v pásmu armády a aby tím byla zabezpečena největší informovanost a vzájemné předávání požadavků.

Závěrem je třeba říci, že stíhací letecká divize sehraje důležitou úlohu při boji s operačním výsadkem; může ji však splnit jen v součinnosti s dalšími leteckými divizemi a ostatními druhy letectva. Boj s operačním výsadkem bude představovat mnohotvárnou a složitou bojovou činnost v podmínkách, z hlediska vzdušné situace, zpravidla výhodných pro nepřítele. Význam i možnosti použití operačních výsadků jak v počátečním období, tak v dalším průběhu války, kladou vysoké nároky na organizaci boje s výsadky.

Pro stíhací leteckou divizi vystupuje do popředí především úkol ničení výsadku ve vzduchu, vyžadující trvalou a vysokou bojovou pohotovost, rozhodnost velitelů, štábů i osádek a dokonalou znalost problematiky tohoto boje. Z tohoto hlediska bude třeba dále rozpracovat otázky taktiky boje s výsadky nepřítele zejména na stupni stíhací letecké divize a pluk.

В статье автор исходит из принципов применения воздушных десантов противника и ведения воздушно-десантных операций, подвергая анализу возможности и способ применения иад в бою с оперативным десантом в исходном районе, во время перебрски по воздуху и выброски.
